

Recenzja raportu badawczego FOMO 2022

Nasze zanurzenie w cyfrowym universum jest tak znaczące, że trudno wskazać jakiś obszar naszego życia który pozostawałby wolny od jego wpływu. Skoro zmiana społeczna wywołana przez internet jest tak znacząca, niezwykle ważnym wydaje się monitorowanie tego wpływu i wskazywanie kierunku zmian, które on wywołuje. Tę swoistą lukę badawczą wypełnia raport FOMO 2022, choć nie brakuje prac empirycznych i teoretycznych z tego zakresu. FOMO 2022 podejmuje jeden z ważnych wątków dotyczących cyfrowego uzależnienia od nowych technologii i dysfunkcyjnych zachowań w tym obszarze. Badania nad fenomenem FOMO nie są nowe, mają już pewną tradycję, bowiem fenomen ten jest analizowany niemal od dekady, najchętniej - co niespecjalnie zaskakuje - przez psychologów, ekonomistów i psychiatrów, tym razem podejmują go głównie specjaliści z zakresu nauk o mediach i komunikacji społecznej. Jego wartość jest tym większa, iż tegoroczna edycja raportu badawczego FOMO jest już czwartą, co pozwala wskazywać na pewne tendencje, ale i zachodzące w tym obszarze zmiany.

Autorzy raportu wykazują się bardzo dobrą znajomością literatury przedmiotu, co pozwala im osadzić analizowany fenomen w szerokim kontekście teoretycznym, a także co nie mniej istotne, pokazać, w jaki sposób FOMO badane jest zagranicą i jakie w związku z tym są ustalenia zachodnich badaczy w tym zakresie. Tak gruntowne przygotowanie Auterek i Autorów raportu pozwala im zaproponować nową jakość w badaniu FOMO, co ma miejsce w przypadku recenzowanego raportu, ale także uniknąć pułapek i raf na które natknęli się inni badacze tego problemu. Dokonany przez Autorów przegląd literatury pozwala odpowiedzieć na pytanie jakie metody i techniki badawcze okazują się pomocne i adekwatne do badania FOMO, a tym samym które z nich warto wykorzystać na polskim podwórku. Drobiazgowy research badawczy pozwolił Autorom raportu wskazać szereg zmiennych, które determinują wystąpienie FOMO, uwzględniając nie tylko cechy osobowościowe, ale także społeczne, kulturowe, technologiczne i gospodarcze.

Autorzy raportu wykazują się bardzo dobrą znajomością metodologii badań, co pozwala im twórczo adaptować istniejące narzędzia badawcze i skale do badania FOMO, a przedłożony do oceny raport dostarcza cennej i wartościowej poznawczo wiedzy na ten temat. Autorzy nie pomijają wpływu przedłużającej się pandemii koronawirusa na częstsze spędzanie czasu przed ekranem monitora, a tym samym wystąpienie FOMO. Raport FOMO 2022 pokazuje, jakie zachowania mogą

nas szczególnie chronić przed nadmiernym użytkowaniem internetu, co ma wymiar praktyczny, dostarczając społecznie użytecznej wiedzy. Autorzy raportu wskazują, jak wygląda poziom naszych cyfrowych kompetencji, a także jakie wykazujemy w tym obszarze deficyty. Co nie mniej istotne, raport dostarcza wiedzy na temat FOMO i jego zróżnicowania w zależności od płci i wieku badanych. Wysiłki Autorów raportu należy docenić tym bardziej, iż opisują proces *in statu nascendi*, a nie *ex post*, co z pewnością stanowi wyzwanie badawcze, z którym poradzili sobie bardzo dobrze. Jediną sugestią dla Autorów raportu byłoby wprowadzenie krótkiego podsumowania całości.

Raport *FOMO 2022* oceniam jako wartościowy poznawczo, dostarczający cennej wiedzy na temat praktyk społecznych związanych z nadmiernym użytkowaniem internetu. Z pełnym przekonaniem rekomenduję do druku i upowszechnienia.

Magdalena Szpunar

